

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. de heer Ter Haar
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Datum 8 juli 2016

Referentie BR2533

Betreft Consultatiereactie Breed Moratorium

Geachte heer Ter Haar,

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van het voorontwerp voor een Besluit tot invoering van een afkoelingsperiode voor natuurlijke personen ter stabilisering van hun financiële situatie (Besluit breed moratorium). Graag reageren wij op dit voorontwerp. Dat doen wij vanuit de overtuiging dat het bieden van hulp aan natuurlijke personen met problematische schulden van groot belang is.

Wij plaatsen hieronder enkele meer algemeen kritische kanttekeningen bij dit voorontwerp. In de bijlage reageren wij vervolgens artikelsgewijs op de specifieke tekst van het voorontwerp. Duidelijk is dat het voorontwerp grote impact heeft op de positie van onze klanten en banken. Helaas zijn wij pas in een laat stadium door uw ministerie betrokken bij het overleg tussen partijen over dit onderwerp, maar waarderen wij de geboden mogelijkheid om te reageren door middel van deze brief.

Voorop gesteld staat dat problematische schulden zoveel mogelijk voorkomen moeten worden en problematische schuldsituaties zoveel mogelijk moeten worden opgelost. Om die reden stellen banken zich al jaren actief op als het gaat om het voorkomen van problematische schuldsituaties. Bijvoorbeeld door middel van financiële educatie of aan de hand van specifieke programma's waarbij bijvoorbeeld budgetcoaches worden ingezet die, als onafhankelijke adviseur en op verzoek van de klant, de financiële situatie met deze klant doorspreken gericht op het voorkomen van problematische schulden.

Andere voorbeelden waarop banken problematische schuldsituaties tegengaan zijn de kredietwaarschuwing, maar ook door het voeren van klantgesprekken voorafgaand aan de aanschaf van financiële producten.

Daarnaast zetten banken in op preventief beheer waarbij banken schriftelijke en mondelinge signalen aan de klant afgeven als gevolg van geconstateerde achterstanden op kredietproducten. Specifiek op het terrein van hypotheekparticipatie neemt een aantal banken in het project Schakel! Dit

project is erop gericht om de klant met een hypotheek die betalingsproblemen verwacht in een vroeg stadium met de bank in contact te brengen met als doel problematische schulden tegen te gaan.

Doelgroep en effectiviteit

Het breed moratorium volgt uit artikel 5 van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening en dient om dit artikel in werking te laten treden onder nader gestelde voorwaarden. Het breed moratorium is een uiterste middel om een oplossing in het minnelijke traject te bewerkstelligen. De verwachting is dat slechts zeer weinig natuurlijke personen in aanmerking zullen komen voor het moratorium zoals in het voorontwerp geformuleerd.

1. Gevolgen schuldeisers

De impact van de implementatie van het Besluit breed moratorium is, zoals eerder aangegeven, zeer groot, terwijl het onduidelijk is hoe reëel het is dat een significant percentage van de schuldenaren na de afkoelingsperiode hun financiën weer op orde heeft. Aan de kant van de schuldeiser geldt bovendien dat deze langer moet wachten tot een vordering wordt betaald, ook moeten er dubbele kosten worden gemaakt als bijvoorbeeld een executie eerst moet worden gestaakt en na afloop van de afkoelingsperiode weer opnieuw moet worden aangevangen. Daarbij is de schuldenaar aansprakelijk voor deze kosten en blijven ook de reguliere (rente) kosten voor de schuldeiser doorlopen. Verder worden de verhaalsrechten van schuldeisers uitgehold.

Wij vragen ons in het algemeen af of de gevolgen voor schuldeisers, met name grote schuldeisers zoals banken, niet onevenredig groot zijn ten opzichte van hetgeen er daadwerkelijk bereikt wordt met invoering van een breed moratorium. In dit verband merken wij nog op dat uit de toelichting op het Besluit breed moratorium blijkt dat het afkondigen van een afkoelingsperiode geëigend is als een of meer schuldeisers zich onverhoopt niet coöperatief opstellen. Wij menen dat dit ook via een andere, minder ingrijpende, weg is op te lossen. Zou het bijvoorbeeld voldoende zijn als aan de schuldhulpverlener eenvoudige toegang tot de (voorzieningen) rechter wordt gegeven met de bevoegdheid een voorziening te treffen ten aanzien van één of meer specifieke schuldeisers die het schuldhulpverleningstraject doorkruisen? Zo kunnen er maatwerkoplossingen worden bereikt in gevallen waarin één of meer schuldeisers zich (apert) onredelijk opstellen. Het is in alle gevallen belangrijk dat de schuldhulpverlener de schuldeisers die het schuldhulpverleningstraject doorkruisen vraagt naar de achtergrond van hun handelen en dat hiervan in het verzoek ook door het college wordt aangegeven waarom onder de gegeven omstandigheden een afkoelingsperiode gepast is.

In dit verband is het van groot belang goed en precies in beeld te hebben welk probleem de wetgever hier probeert op te lossen. In de MvT wordt gerefereerd aan schuldeisers die het gemeentelijke schuldhulpverleningstraject doorkruisen. Het is ons echter niet duidelijk om welke schuldeisers het dan precies gaat. Indien dit niet nader onderzocht is, bepleiten wij een onderzoek door bijvoorbeeld het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum.

Klant in default

Wanneer een klant met een hypotheek voorafgaand van het moratorium een betaalachterstand heeft, dan zal deze klant door het moratorium de klant in *default* gaan. Tijdens het moratorium zou de bank graag samen met de klant aan een oplossing willen werken en een *default* voorkomen. Helaas kan dat in de huidige opzet van het breed moratorium niet. Tijdens de duur van het breed moratorium zal de klant zijn betalingsachterstand niet inlopen. De Europese bank regels (CRR) schrijven voor dat klanten met een betaalachterstand van 90 dagen in *default* zijn gegaan. Een *default* betekent dat de bank meer geld opzij moet zetten (in de vorm van voorzieningen en kapitaalbuffer). Ook zal de klant extra onzekerheid ervaren over een mogelijk ongewenste veiling van zijn huis. Daarnaast zal de klant zijn aftrekbaarheid van rentebetalingen kunnen verliezen. Kortom, een klant met een betalingsachterstand op z'n hypotheek zal door een breed moratorium van de regen in de drup kunnen belanden. De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) bepleit

daarom de mogelijkheid van een afwegingsmoment voor het ingaan van een breed moratorium specifiek wanneer sprake is van een betalingsachterstand op een hypotheek.

2. Gevolgen schuldenaar

De vraag rijst ook of de consequenties voor de schuldenaar wel voldoende in kaart zijn gebracht. Wij wijzen onder andere op het volgende:

- Gedurende het breed moratorium kan de schuldenaar niet tot betaling van zijn schulden, ontstaan voor afkondiging van het moratorium worden genoodzaakt. Consequentie van het afkondigen van een breed moratorium is dus onder andere een verlenging van de duur van de schuld van de klant. De wettelijke rente blijft gedurende het moratorium doorlopen. Dit leidt mogelijk tot een verhoging van de schuld.
- De opschorting van betalingsverplichtingen geldt ook voor fiscaal gefaciliteerde producten zoals de spaarrekening eigen woning, de kapitaalverzekering eigen woning en bijvoorbeeld de na 2013 afgesloten lineaire of annuïtaire hypotheek. Opschorting van betalingsverplichting op deze producten brengt het risico met zich mee dat de klant, wanneer deze de opgelopen achterstanden na afloop van het breed moratorium niet inloopt, zijn fiscale voordeel verliest.
- Hoewel het voorontwerp onduidelijk is op het punt van wat er precies ten aanzien van de hypotheek aan verplichtingen moet worden opgeschort (art. 10.2), is wel duidelijk dat de klant potentieel het risico loopt zijn recht op hypotheekrenteaftrek te verliezen. In veel gevallen betekent dit bovendien dat de klant zijn verplichtingen uit hoofde van de hypotheek niet meer kan voldoen met alle gevolgen van dien, maar ook vaak dat nieuwe belastingschulden ontstaan, bijvoorbeeld omdat - gezien het verlies van renteaftrek - voor de hypotheekrente ten onrechte een voorlopige teruggave IB is ontvangen. Op deze manier worden de problemen voor de schuldenaar door het breed moratorium niet verkleind, maar naar onze opvatting juist vergroot.
- Ingevolge artikel 9 zijn ook de baten en schulden van een (huwelijks) gemeenschap onderhevig aan het breed moratorium. Het is voor schuldeisers niet kenbaar of iemand gehuwd is in gemeenschap van goederen. Daarnaast is het onduidelijk of in geval van huwelijkse voorwaarden en slechts enkele gemeenschappelijke schulden en/of baten, ook deze enkele gemeenschappelijke goederen/schulden worden geraakt door het breed moratorium. Artikel 9 is derhalve onuitvoerbaar, tenzij bij publicatie van het breed moratorium in de Staatscourant (of insolventieregister) wordt vermeld of sprake is van een gemeenschap en welke goederen en schulden daarin vallen en uiteraard de gegevens van de betreffende partner met wie de schuldenaar deze gemeenschap heeft.

3. Impact voor banken

Specifiek voor banken geldt dat onduidelijk is wat de consequenties zijn van invoering van het breed moratorium voor het kapitaal van banken en de door banken aan te houden voorzieningen in het kader van wettelijk verplichte kapitaalseisen.

Voorts geldt dat banken, om aan het Besluit breed moratorium te voldoen, zeer aanzienlijke organisatorische en systeemtechnische wijzigingen zullen moeten doorvoeren. Hieronder noemen wij een aantal voorbeelden van organisatorische en systeemtechnische wijzigingen die voor implementatie van het voorontwerp (zoals dit nu luidt) moeten worden doorgevoerd:

- Tijdens de looptijd van het breed moratorium moet de schuldenaar zijn betalingsverplichtingen gestand doen. Daarbij gaat het voorontwerp er van uit dat de

binnengekomen betaling wordt geboekt op de meest actuele vordering, te weten de vorderingen ontstaan tijdens het breed moratorium. Bancaire systemen zijn, mede ter voorkoming van registratie bij BKR als gevolg van betalingsachterstanden, nu ingericht op betaling van de oudste vordering die van de klant openstaat. Aanpassing van dat systeem is kostbaar en onwenselijk zowel voor de schuldenaar (achterstand registratie bij BKR) als voor de bank.

- Artikel 11 lid 2 van het voorontwerp sluit verrekening tijdens de afkoelingsperiode uit. Verrekening vormt voor banken de kern van het betalingsverkeer en alle banksystemen zijn daarop ingericht. Aanpassingen van dit systeem zijn in beginsel onuitvoerbaar. De problematiek laat zich eenvoudig illustreren: als de schuldenaar 100 euro ontvangt op zijn leefrekening en die 100 euro weer opneemt, worden deze bedragen normaal gesproken verrekend en resteert een saldo van 0 euro. Zonder verrekening blijft het saldo 100 euro en ontstaat een nieuwe schuld van 100 euro.
- Op grond van artikel 10 lid 1 van het voorontwerp geldt dat gedurende de afkoelingsperiode de schuldenaar niet tot betaling van zijn schulden kan worden verplicht en dat alle tot verhaal van die schulden aangevangen executies worden geschorst. Indien dit impliceert dat de klant niet mag worden aangemaand, betekent dit aanpassing van alle geautomatiseerde instellingen van de bancaire systemen, bijvoorbeeld alle automatische communicatie als betalingsherinneringen, aanmaningen en roodstand instellingen. Ook dit brengt een forse investering met zich mee.

Implementatietermijn

Voor specifiek de doelgroep van het breed moratorium zouden de systemen moeten worden aangepast. De beoogde ingangsdatum van het Besluit breed moratorium is 1 januari 2017. In ieder geval geldt dat de bancaire systemen niet op deze korte termijn kunnen worden aangepast. Daarvoor zal minstens een jaar nodig zijn. Wanneer wordt besloten tot implementatie dan stellen wij voor dat in overleg met banken wordt bekeken hoe de systeemtechnische aanpassingen tot een acceptabel niveau kunnen worden teruggebracht.

Werking van het moratorium

Het Besluit breed moratorium maakt niet duidelijk vanaf welk moment de afkoelingsperiode werkt, met name omdat er blijkbaar op de zitting ter behandeling van het verzoek al direct mondeling uitspraak wordt gedaan. Het moet duidelijk zijn vanaf welk moment het moratorium werking heeft. Kenbaarheid met de uitspraak is van belang om vast te stellen tot welk moment executie- en verhaalsmogelijkheden al dan niet mochten worden uitgevoerd. Het lijkt ons derhalve logisch de uitspraak real time te publiceren in het Insolventieregister zodat dat de afkoelingsperiode pas aanvangt op het moment van publicatie. Wij zouden als aanbeveling willen voorstellen dat de uitspraak *real time* wordt gepubliceerd. Hiermee wordt het 00:00 uur principe aldus en de daarmee de onwenselijke gevolgen van de beoogde terugwerkende kracht verlaten.

Artikel 10

Artikel 10 roept verschillende vragen op, onder andere in het kader van door de bank ingezette executietrajecten. Wij verwijzen daarvoor naar het artikelsgewijs commentaar.

Verwijzingsindex Schuldhelpverlening (Vish)

Het voorontwerp kent een belangrijke rol toe aan de Verwijzingsindex Schuldhelpverlening (Vish). Deze index zorgt ervoor dat gerechtsdeurwaarders zich gedurende de looptijd van het breed moratorium onthouden van incassomaatregelen. De NVB constateert dat op dit moment 17 gemeenten hebben aangesloten bij Vish. Gelet op de belangrijke rol die deze index binnen het breed moratorium krijgt, pleit de NVB voor een verplichting van gemeenten om zich bij Vish aan te sluiten.

Overige observaties

- Banken zijn verplicht tot het doen van achterstandsmeldingen bij BKR. Omdat tijdens de looptijd van het breed moratorium de betalingsachterstand oploopt kan dit leiden tot melding en registratie bij BKR. BKR registratie beperkt de klant, na afloop van de looptijd van het breed moratorium, in zijn pogingen om weer financieel gezond te worden.
- De reikwijdte van het voorontwerp maakt dat een natuurlijk persoon die handelt in de uitoefening van z'n beroep of bedrijf, bijvoorbeeld zzp'ers, dezelfde bescherming genieten als een consument. De NVB acht dit uitgangspunt in strijd met de opzet van consumentenbeschermingswetgeving en vraagt daarom om aanpassing van de reikwijdte, mede vanwege het feit dat voor ondernemers reeds de surseance van betaling als afkoelingsperiode bestaat.

Tot slot adviseert de NVB om, vanwege de grote impact op zowel de klant als de bank, dat het Ministerie van Sociale Zaken ook afstemming zoekt met het ministerie van Financiën en De Nederlandsche Bank (DNB). Dit in het bijzonder ten aanzien van de gevolgen voor de risico-kosten en andere prudentiële gevolgen en de fiscale gevolgen van het oplopen en verlengen van achterstanden op hypotheekleningen na 2013, na aanscherping van de hypotheekwetgeving.

Onze conclusie is dat het voorontwerp in haar huidige vormt op onderdelen onuitvoerbaar is. Het belang van hulp bieden aan natuurlijke personen in problematische schuldsituaties is evenwel groot. Om die reden gaan wij graag met u in gesprek om te bezien op welke wijze wij deze doelgroep nog beter kunnen bedienen.

Met vriendelijke groet,

Eelco Dubbeling
Directeur

BIJLAGE

Opmerkingen per artikel:

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. college: het college van burgemeester en wethouders;
- b. schuldenaar: een natuurlijke persoon die door het college is toegelaten tot de schuldhulpverlening;
- c. schuldhulpverlening: het ondersteunen bij het vinden van een adequate oplossing gericht op de aflossing van schulden indien redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, alsmede de nazorg;
- d. schuldhulpverlener: degene die de schuldenaar ondersteunt in het kader van de gemeentelijke schuldhulpverlening;
- e. boedel: de goederen van de schuldenaar ten tijde van de uitspraak tot instelling van een afkoelingsperiode, alsmede de goederen die hij tijdens de afkoelingsperiode verkrijgt.

Aanbevelingen/vragen bij artikel 1:

- Sub b: In de toelichting wordt beschreven dat schuldhulpverlening toegankelijk kan zijn (onder bijzondere omstandigheden) voor natuurlijke personen met zakelijke schulden. Wat betekent dit voor schulden van natuurlijke personen die handelen in de uitoefening van een beroep of bedrijf, eenmanszaken, vof's, maatschappen en cv's met natuurlijke personen als vennoten/maten (zakelijke klanten)? Een verzoek tot het moratorium zou moeten worden afgewezen indien de schuldenaar (gedeeltelijk) zakelijke schulden heeft.
- Sub c: Schuldhulpverlening wordt gedefinieerd als ondersteuning bij het vinden van een 'adequate oplossing' gericht op het aflossen en betalen van schulden. Dit terwijl het doel van het moratorium het realiseren van een financiële stabiele situatie is.
Tekstvoorstel: schuldhulpverlening: het ondersteunen bij het realiseren van een financiële stabilisatie van de natuurlijke persoon gericht op de aflossing van schulden indien redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, alsmede de nazorg.
- Sub e: Tot de boedel behoren ook goederen die de schuldenaar tijdens het moratorium verkrijgt. Kan de schuldenaar gedurende het moratorium zijn goederen bijvoorbeeld wel verpanden/verhypotheekeren? De schuldenaar is en blijft immers handelingsbekwaam en beschikkingsbevoegd: de volmacht aan de schuldhulpverlener maakt dit niet anders.
- In de WSNP bepaalt art. 311 Fw dat de rechter-commissaris bepaalt of de schuldenaar gedurende een in die beschikking vast te stellen periode bevoegd is ten behoeve van de boedel de uitoefening van zijn zelfstandig beroep of bedrijf voort te zetten. Het is wat ons betreft vanuit een wet systematisch oogpunt wenselijk dat ook bij het breed moratorium de rechter hierover een besluit neemt (zie ook onze opmerking bij artikel 2 lid 3). Wij stellen voor om het breed moratorium alleen te laten gelden voor de consument die niet handelt in het kader van de uitoefening van zijn bedrijf of beroep.
- Sub e: Onduidelijk is wat tot de boedel behoort bij aangevangen - maar nog niet afgeronde - executies op het moment dat de afkoelingsperiode wordt afgekondigd. Er zijn diverse scenario's denkbaar. Bijvoorbeeld hoe om te gaan met een reeds gehouden veiling, waarbij al is gegund. Het belang van duidelijkheid hieromtrent ligt erin dat anders de executerende schuldeiser mogelijk aansprakelijk wordt gehouden wegen het niet kunnen nakomen van eventuele leveringsverplichtingen, welke aansprakelijkheid aan de schuldenaar wordt doorgelegd en daarmee het stabilisering van zijn financiële situatie nog meer in het gedrang komt.

Artikel 2

1. Voor een natuurlijke persoon kan, indien redelijkerwijs is te voorzien dat hij niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, een afkoelingsperiode worden verzocht waarin elke bevoegdheid van derden tot verhaal op de tot zijn boedel behorende goederen of tot opeising van goederen die zich in zijn macht bevinden niet kan worden uitgeoefend voor een periode van ten hoogste zes maanden.
2. Het verzoek voor een afkoelingsperiode wordt gedaan door het college bij de rechtbank van de woonplaats van de schuldenaar.
3. Bij het verzoek worden in ieder geval overgelegd:
 - a. een door behoorlijke bescheiden gestaafde en actuele staat opgemaakt door de schuldhulpverlener, waaruit de omvang van de boedel en alle bekende schulden, de namen en woonplaatsen van de schuldeisers, alsmede de hoogte van hun vorderingen, blijken;
 - b. een overzicht van de in het Digitaal Beslagregister ingeschreven beslagen;
 - c. een met redenen omklede verklaring van het college dat een afkoelingsperiode noodzakelijk is in het kader van de schuldhulpverlening;
 - d. een plan van aanpak; en
 - e. een door de schuldenaar ingevuld formulier waarin hij verklaart mee te werken aan de schuldhulpverlening en zich zal houden aan de bijbehorende verplichtingen.
4. Voor de indiening van het verzoek is de bijstand van een advocaat niet vereist.
5. Een model van het formulier, bedoeld in het derde lid, onderdeel c, wordt bekend gemaakt in de Staatscourant.

Aanbevelingen/vragen bij Artikel 2:

- De NVB ziet graag bevestigd dat een betalingsregeling of akkoord niet door de schuldenaar kan worden afgedwongen op grond van deze AMvB. Deze vraag rijst omdat er in de algemene toelichting op de AMvB wordt gesproken over een '*door de rechter bekrachtigd akkoord*' maar daarin wordt in de artikelen zelf helemaal niets over opgemerkt.
- Lid 1: In het artikel komt nog niet voldoende duidelijk naar voren dat een verleende afkoelingsperiode voor een kortere termijn dan 6 maanden kan worden verlengd tot een uiteindelijke periode van maximaal 6 maanden (zie de toelichting bij art. 3 lid 3);
- Lid 1: In de toelichting wordt in paragraaf 2.1. sub a gesproken over het onthouden van incasso-activiteiten. Elders wordt gesproken over incassomaatregelen. Wat wordt er bedoeld met incasso-activiteiten en incassomaatregelen? Gaat het alleen om incasso's met betrekking tot de achterstanden of ook om reguliere (automatische) incasso's. Mogen reguliere incasso's nog wel doorgang vinden tijdens de afkoelingsperiode voor betalingsverplichtingen uit hoofde van artikel 10 lid 2?
- Lid 3 sub a: wij zouden graag zien opgenomen dat ook de rangorde van de schuldeisers en eventuele zakelijke zekerheidsrechten worden weergegeven. Onduidelijk is ook hoe de schuldhulpverlener inventariseert wie alle bekende schuldeisers zijn.
- De boedel als gedefinieerd in artikel 1 omvat ook goederen die tijdens het breed moratorium worden verkregen. Mogen schuldeisers van schuldvorderingen die ontstaan tijdens of na het breed moratorium zich ook niet verhalen op de boedel, zoals lid 1 suggereert met "elke bevoegdheid van derden tot verhaal op de tot zijn boedel behorende goederen". Of gaat het alleen om schulden ontstaan voor het breed moratorium zoals artikel 10 lid 1 aangeeft?
- Lid 3 sub c: wij zien graag in het besluit zelf opgenomen wat de vereisten zijn voor het criteria '*noodzakelijk*'. Gelet op de toelichting op het besluit moet in ieder geval duidelijk worden dat sprake is van een laatste redmiddel. Concreet tekstvoorstel: "*(...) waarin ten minste wordt aangetoond dat (i) andere schuldhulpmaatregelen onvoldoende zijn om de financiële stabiliteit van de schuldenaar te kunnen waarborgen, (ii) dat er door de schuldhulpverlener actief met de incasserende schuldeisers tot een passende oplossingen respectievelijk tijdelijk staken van de incassomaatregelen, is getracht te komen (iii) dat*

onder de gegeven omstandigheden een afkoelingsperiode gepast is en (iv) er dus sprake is van een laatste redmiddel”.

- Lid 3 aanvullend: wij zouden graag toegevoegd zien dat er een inkomsten en uitgaven overzicht wordt overgelegd waaruit blijkt dat de schuldenaar gedurende de afkoelingsperiode ook daadwerkelijk aan zijn lopende verplichtingen kan blijven voldoen. De rechtbank kan dan toetsen of aan deze voorwaarde wordt voldaan. Blijkens de toelichting op het besluit is dit namelijk een belangrijke voorwaarde voor toepassing van de afkoelingsperiode.
- Lid 3 aanvullend: in de WSNP bepaalt art. 311 Fw dat de rechter-commissaris bepaalt dat de schuldenaar gedurende een in die beschikking vast te stellen periode bevoegd is ten behoeve van de boedel de uitoefening van zijn zelfstandig beroep of bedrijf voort te zetten. Het is o.i. vanuit een wet systematisch oogpunt wenselijk dat ook bij het breed moratorium de rechter hierover een besluit neemt.

Hiertoe stellen wij voor aan artikel 2 lid 3 de volgende bepaling toe te voegen: - voor zover het verzoek ziet op voortzetting van ...

- Lid 3: aanvullend: graag zouden wij ook zien opgenomen dat een afkoelingsperiode alleen kan worden uitgesproken indien het gaat om schulden die te goede trouw zijn gemaakt. Vergelijk bijvoorbeeld art. 288 Fw.
- Wij stellen voor na lid 3 een nieuw – op art. 311 Fw gebaseerd lid - in te voegen lid:

Het college kan de rechtbank tegelijkertijd met het verzoek voor een afkoelingsperiode verzoeken te bepalen dat de schuldenaar gedurende een door de rechtbank bij schriftelijke beschikking vast te stellen periode bevoegd is ten behoeve van de boedel de uitoefening van zijn zelfstandig beroep of bedrijf voort te zetten. De rechtbank kan een periode op verzoek van het college telkens verlengen en aan zijn beschikking voorwaarden verbinden.

Artikel 3

1. Het verzoek voor een afkoelingsperiode wordt toegewezen als voldoende aannemelijk is:
 - a. dat de schuldenaar de uit de schuldhulpverlening voortvloeiende verplichtingen naar behoren zal nakomen; en
 - b. dat de afkoelingsperiode noodzakelijk is in het kader van de schuldhulpverlening en in het belang is van de gezamenlijke schuldeisers.
2. Het verzoek wordt afgewezen, indien:
 - a. in de tien jaar voorafgaande aan de dag waarop het verzoek, bedoeld in artikel 2, is ingediend, al eerder een afkoelingsperiode is afgekondigd; of
 - b. na indiening van het verzoek, bedoeld in artikel 2, blijkt dat de schuldenaar de rechtbank heeft verzocht om de toepassing van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen, bedoeld in Titel III van de Faillissementswet, uit te spreken.
3. Bij toewijzing van het verzoek stelt de rechter de duur van de afkoelingsperiode vast.
4. Indien het verzoek wordt afgewezen, kan op de schuldenaar niet ambtshalve de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen, bedoeld in Titel III van de Faillissementswet, van toepassing worden verklaard.

Aanbevelingen/vragen bij artikel 3:

- Lid 2: wij zouden graag zien opgenomen dat ook in het geval dat er in de 10 jaar voorafgaand aan het verzoek tot toepassing van een afkoelingsperiode de WSNP is uitgesproken (art. 284 Fw) dan wel een dwangakkoord tot stand is gekomen (287a Fw) het verzoek tot toewijzing van een afkoelingsperiode wordt afgewezen. Vanuit wet systematisch oogpunt missen wij een verwijzing naar gelijklopende bepalingen, zoals bijvoorbeeld art. 288 lid 2 sub d Fw ten aanzien van de WSNP.

- Lid 2: In de toelichting op lid 2 wordt vermeld dat het invoeren van een smal moratorium na afloop van een breed moratorium theoretisch tot de mogelijkheden behoort. Is dit niet een benadeling van de schuldeisers die al door het brede moratorium worden getroffen?
- Lid 3: Toevoegen (ter verduidelijking) voor de duur van ten hoogste zes maanden.

Artikel 4

Tot de verplichtingen die de schuldenaar gedurende de afkoelingsperiode na moet komen behoren in ieder geval de verplichtingen om:

- a. tijdig alle inlichtingen te verstrekken die noodzakelijk zijn voor het schuldhelpverleningstraject;
- b. medewerking te verlenen aan het ingezette schuldhelpverleningstraject;
- c. naar vermogen baten voor de boedel te verwerven;
- d. mee te werken aan het beheer van zijn boedel en schulden door de schuldhelpverlener, en
- e. zijn betalingsverplichtingen uit de in artikel 10, tweede lid, bedoelde verbintenissen na te komen.

Aanbevelingen/vragen bij artikel 4:

- Sub c: wanneer voldoet een schuldenaar hier precies aan? Wij zien graag, zoals ook opgenomen in de WSNP, een inspanningsverplichting opgenomen om een inkomen uit arbeid te verwerven van minimaal 36 uur per week.
- Sub d: Hoe bepaalt de schuldhelpverlener welke kosten betaald worden tijdens de afkoelingsperiode?
- Sub e: Het lijkt duidelijk de bedoeling dat hieronder vallen de verplichtingen uit hoofde van de hypothecaire financiering die zien op de periode na afkondiging van de afkoelingsperiode. Gezien onze opmerkingen bij art.10 lid 2 bepleiten wij dat deze verplichtingen expliciet worden genoemd in art. 4 sub e. Tekstvoorstel:

Zijn betalingsverplichtingen uit de in artikel 10, tweede lid, bedoelde verbintenissen en verband houdend met zijn hypothecaire financiering(en) na te komen.

- Wij vragen ons af of onder de betalingsverplichtingen ook essentiële verzekeringen waarvan de premie wordt doorbetaald tijdens de afkoelingsperiode moeten vallen? Dit zijn bijvoorbeeld arbeidsongeschiktheidsverzekeringen, overlijdensrisicoverzekeringen en pensioenverzekeringen. Wij zijn van mening dat het bij betaling van hypotheek niet alleen moet gaan om de rente en aflossing voor de hypothecaire financiering, maar ook alle verpande verzekeringen en opbouwproducten om de hypotheek mee af te lossen, inclusief verplichte inleg in verpande depots van beleggingsfondsen en banksparen.
- Graag zien wij aan dit artikel worden toegevoegd dat op de schuldenaar een verbod rust tot het aangaan van nieuwe (bovenmatige) schulden.
- Wij missen de verplichting van de schuldenaar om inzage te geven in (i) al zijn vermogensbestanddelen zowel in het binnen- als in het buitenland en (ii) dat geen baten mogen worden onttrokken. Graag zouden wij ook zien opgenomen dat de schuldhelpverlener een machtiging van de rechtbank verkrijgt om zelf ook inlichtingen in te winnen bij - bijvoorbeeld - financiële instellingen om de vermogenstoestand van de schuldenaar in kaart te kunnen brengen.
- Daarnaast merken wij op dat de toelichting op artikel 4 aangeeft dat gereserveerde bedragen tijdens de afkoelingsperiode (dus boven het leefgeld/beslagvrije voet) na afloop gelijkmatig wordt verdeeld onder de schuldeisers. Naar onze mening moet 'gelijkmatig' worden aangepast naar 'pro rata parte'.

Artikel 5

Geen aanbevelingen/vragen.

Artikel 6

1. Het college is gehouden de rechtbank om tussentijdse beëindiging van de afkoelingsperiode te verzoeken indien:
 - a. het verzoek voor een afkoelingsperiode blijkt te zijn gebaseerd op onjuiste informatie van de kant van de schuldenaar en geen verzoek zou zijn gedaan als het college had beschikt over de juiste gegevens;
 - b. de schuldenaar de machtiging aan de schuldhulpverlener tot beheer van zijn boedel intrekt of handelingen verricht waardoor een of meerdere schuldeisers worden benadeeld;
 - c. de schuldenaar moet worden geacht weer aan zijn betalingsverplichtingen te kunnen voldoen;
 - d. het met de afkoelingsperiode samenhangende schuldhulpverleningstraject is of wordt beëindigd; of
 - e. de schuldenaar de in artikel 4, onderdeel e, genoemde betalingsverplichtingen heeft geschonden, waardoor ten aanzien van ten minste één van die verplichtingen een betalingsachterstand is ontstaan van één maand of meer.
2. Het college kan de rechtbank verzoeken om tussentijdse beëindiging van de afkoelingsperiode als de schuldenaar:
 - a. niet alle informatie verstrekt die nodig is voor het schuldhulpverleningstraject;
 - b. op andere wijze geen of onvoldoende medewerking verleent aan het ingezette traject;
 - c. de in artikel 4, onderdeel c of d, genoemde verplichtingen incidenteel heeft geschonden; of
 - d. bovenmatige nieuwe schulden doet of laat ontstaan.
3. De schuldenaar kan de rechtbank verzoeken om tussentijdse beëindiging van de afkoelingsperiode als hij aannemelijk maakt in staat te zijn aan zijn betalingsverplichtingen te kunnen voldoen.

Aanbevelingen/opmerkingen bij artikel 6:

- Onduidelijk is wat de gevolgen zijn van niet naleving van artikel 6 door het college? Gezien het grote belang voor schuldeisers zou niet naleving in deze duidelijk gesanctioneerd dienen te worden.
- Lid 1 sub e: wat is het gevolg voor de schuldenaar bij tussentijdse beëindiging van de afkoelingsperiode? Tevens kan worden verwezen naar artikel 10 lid 2.
- Lid 2: in deze gevallen *kan* het college een verzoek doen om tussentijdse beëindiging. Ook in deze gevallen zou er een verplichting moeten zijn tot het doen van een dergelijk verzoek. Deze gedragingen frustreren juist het doel van de afkoelingsperiode.
- In het artikel ontbreekt de mogelijkheid voor schuldeisers om een verzoek in te dienen tot (tussentijdse) beëindiging van het moratorium. In toelichting staat dat de schuldeiser slechts een verzoek kan indienen bij het college. Het college hoeft dit echter niet te honoreren. Hiermee zijn de rechten van de schuldeisers te weinig gewaarborgd. Het recht van de schuldeiser om een dergelijk verzoek in te dienen ontbreekt in dit artikel.

Artikel 7

1. In het geval van een verzoek als bedoeld in de artikelen 2 en 6 worden alleen de schuldenaar en het college opgeroepen. De rechtbank kan schuldeisers oproepen om gehoord te worden.
2. Het verzoek met bijbehorende stukken wordt ter griffie van de rechtbank neergelegd, ter kosteloze inzage van een ieder.
3. De rechtbank beslist onverwijld, met redenen omkleed en ter openbare terechtzitting op het verzoek.
4. De griffier doet van de beschikking tot vaststelling of tussentijdse beëindiging van een afkoelingsperiode en het tijdstip daarvan, alsmede in het eerste geval het tijdstip waarop deze zal eindigen, tot op de minuut nauwkeurig en onmiddellijk aankondiging in de Staatscourant.

Aanbevelingen/vragen bij artikel 7:

- Lid 2: Het is onduidelijk is hoe lang een verzoek ter inzage ligt. Daarvoor moet minimaal een bepaalde termijn worden vastgesteld en ook moet duidelijk zijn wanneer er een dergelijk verzoek is gedeponereerd. Wij geven er de voorkeur aan dat de deponering van een dergelijk verzoek wordt gepubliceerd in het Insolventieregister.
- Lid 3 en lid 4: Zie de begeleidende brief. Het is onduidelijk vanaf welk moment de afkoelingsperiode werkt, met name omdat er blijkbaar op de zitting ter behandeling van het verzoek al direct mondeling uitspraak wordt gedaan. Om de kenbaarheid voor de schuldeisers te vergroten, stellen wij voor dat de afkoelingsperiode pas aanvangt op het moment dat deze in het insolventieregister is gepubliceerd. Wij zouden als aanbeveling willen voorstellen dat de uitspraak *real time* wordt gepubliceerd. Kenbaarheid met de uitspraak is van belang om vast te stellen tot welk moment executie- en verhaalsmogelijkheden al dan niet mochten worden uitgevoerd.
- Daarnaast zouden wij graag zien opgenomen dat niet alleen het uitspreken van een afkoelingsperiode maar de ook tussentijdse beëindiging van de afkoelingsperiode of een afgekondigde verlenging worden gepubliceerd. Ook dat zijn voor schuldeisers belangrijke momenten om te kunnen vaststellen of zij hun executie- en verhaalsmogelijkheden weer kunnen voortzetten.
- Ook zouden wij graag zien opgenomen dat de rechter kan bepalen dat alleen een breed moratorium ten aanzien van een bepaalde groep schuldeisers wordt afgekondigd, waarbij bijvoorbeeld preferente schuldeisers of schuldeisers met zakelijke zekerheden niet in de afkoelingsperiode worden betrokken.
- Wij zien graag dat in het wetsvoorstel wordt opgenomen dat schuldeisers gehoord worden en inspraakrecht hebben. Schuldeisers moeten de mogelijkheid krijgen om verweer te voeren tegen een verzoek. Een verzoek zou dan ook aan de schuldeisers kenbaar moeten worden gemaakt.
- Naast de publicatie zien wij graag ook een directe communicatie naar de schuldeisers, zowel bij de start, verlenging of bij de (tussentijdse) beëindiging van de afkoelingsperiode.

Artikel 8

Tegen de beslissingen van de rechtbank, ingevolge de voorgaande artikelen gegeven, staan geen hoger beroep en cassatie open, behoudens de mogelijkheid van cassatie in het belang van de wet.

Aanbevelingen/vragen bij artikel 8

- De NVB pleit voor het aanbrengen van meer evenwicht tussen de positie van schuldenaar en schuldeiser. De NVB pleit voor het bieden van een beroepsmogelijkheid voor schuldeisers.
- Kunnen schuldeisers verzet aantekenen tegen het besluit van het college tot een verzoek aan de rechter tot afkondiging van een breed Moratorium of tegen een besluit van de rechter tot het afkondigen?

Artikel 9

Geen aanbevelingen/vragen.

Artikel 10

1. Gedurende de afkoelingsperiode kan de schuldenaar niet tot betaling van zijn schulden, ontstaan voor afkondiging van de afkoelingsperiode, worden genoodzaakt en worden alle tot verhaal van die schulden aangevangen executies geschorst.
2. Tijdens de afkoelingsperiode kan een wederpartij de nakoming van zijn verbintenis tot het geregeld leveren van gas, water, elektriciteit en verwarming, tot verzekering van zorgkosten, wettelijke aansprakelijkheid en motorrijtuigen alsmede tot huur of hypotheek jegens de schuldenaar niet opschorten wegens het door de schuldenaar niet nakomen van een verbintenis tot geldsom die is ontstaan voorafgaand aan de afkoelingsperiode.

3. Tijdens de afkoelingsperiode neemt de ontvanger geen dwanginvorderingsmaatregelen, en worden lopende invorderingsmaatregelen opgeschort.

Aanbevelingen/vragen bij artikel 10:

- Lid 1: schorsing van aangevangen executies. Is er hier voldoende nagedacht over de verschillende executiescenario's die zich kunnen voordoen? Denk bijvoorbeeld aan:
 - o Veiling: veiling al opgestart, kosten reeds gemaakt, veiling moet worden aangehouden of ingetrokken, leidt tot een onnodige kostenpost voor de schuldenaar
 - o Veling: veiling al opgestart en reeds gegund: worden daarmee eventuele leveringsverplichtingen gefrustreerd?
 - o Onderhandse executieverkoop: reeds toestemming gevraagd en verkregen van de voorzieningenrechter ex art. 3:268 lid 2 BW: worden daarmee eventuele leveringsverplichtingen gefrustreerd?
 - o Hoe om te gaan met een reeds door schuldenaar – al dan niet met volmacht aan de hypotheekverstrekker – zelf in gang gezette verkoop.
- Lid 1: hoe wordt omgegaan met de kosten die voortvloeien uit de schorsing van een executie?
- Lid 1: als de afkoelingsperiode maandag wordt afgekondigd en er staat een executie gepland voor dinsdag, hoe moet hiermee worden omgegaan?
- Lid 2: Betekent dit dat de bank het krediet ook niet mag opzeggen? Of betekent dit dat de bank het krediet alleen niet mag opeisen? Wat betekent het moratorium voor ongebruikte kredietruimte: het zou toch niet zo mogen zijn dat een bank verplicht is om het krediet uit te breiden terwijl de schuldenaar opgehouden is te betalen of redelijkerwijs te voorzien is dat hij niet zal kunnen voorgaan met betalen van zijn schulden. Behoudt de schuldenaar de beschikking over zijn rekeningen? Zo ja, dan kan de schuldenaar wel krediet blijven opnemen bij de bank terwijl de bank de inkomende baten niet kan verrekenen?
- Het frustreren van leveringsverplichting leidt tot een aansprakelijkstelling waarvan de lasten door de schuldenaar zullen worden gedragen en dus niet bevorderlijk zijn voor het creëren van financiële stabiliteit.
In dit verband zouden wij ook onder de aandacht willen brengen dat een mogelijkheid tot uitzondering op moratorium ontbreekt. Het zou met schriftelijke toestemming van de schuldhulpverlener mogelijk moeten zijn om bepaalde executies/verhaalsmogelijkheden voort te zetten. Dit is bijvoorbeeld gewenst in geval van een executie van een woning met te hoge lasten.
- Lid 2: het is onduidelijk wat met de verplichtingen uit hypotheek wordt bedoeld. Bedoeld is waarschijnlijk om het woongenot te blijven verschaffen, maar dat is geen verplichting die de hypotheekverstrekker kan nakomen. De hypotheekverstrekker heeft zijn verplichting al vervuld, namelijk het ter beschikking stellen van de financiering. Het gewenste woningbehoud wordt al gerealiseerd indien op grond van lid 1 executie maatregelen moeten worden gestaakt. Daarnaast lijkt het ons niet dat met deze bepaling is bedoeld dat indien een hypotheekverstrekker voorafgaand aan de afkoelingsperiode een hypotheekofferte heeft afgegeven, zij verplicht is om de hypotheek ook daadwerkelijk te verstrekken? Deze onduidelijkheid zien wij graag weggenomen. Wij verwijzen in dit verband vanuit een wetssysteem oogpunt ook naar art. 287b Fw.
- De wederpartij van een hypotheek mag zijn prestaties niet opschorten tijdens de afkoelingsperiode. Dat is een onjuiste beschrijving, de prestatie (het verstrekken van de lening) is immers reeds geleverd. Wij gaan er vanuit dat hiermee wordt bedoeld dat de wederpartij die het "hypothecaire krediet" (hypotheek is het zekerheidsrecht) heeft verstrekt deze niet mag opeisen tijdens de afkoelingsperiode. Het is ons onduidelijk waarom de hypotheek wordt genoemd in art. 10 lid 2, immers de hypotheekhouder mag ingevolge artikel 2 niet uitwinnen. Daarom bepleiten wij *hypotheek* te schappen in art. 10 lid 2. Daarbij geldt echter uitdrukkelijk dat de hypothecaire financiering expliciet genoemd moeten worden

in art. 4 sub e (zie boven). Wij concluderen verder dat dit betekent dat een consumptief krediet wel mag worden opgeëist. Is dit een juiste conclusie?

- Er staat nu dat banken hun verbintenis tot hypotheek niet mogen opschorten. Hiermee lijkt niet bedoeld te worden dat banken verplicht zijn nieuwe (reeds overeengekomen) leningen uit te boeken. Op de schuldenaar rust immers de verplichting tijdens de afkoelingsperiode geen nieuwe schulden te maken (MvT, p. 12) Wij gaan er daarom vanuit dat de bedoeling is om tijdens de afkoelingsperiode geen nieuwe kredietopnames meer toe te staan. Graag zien we dit bevestigd.
- De term “geschorst” wordt een aantal keren gebruikt, zo ook het begrip “opschorten”. Wat is de betekenis in dit kader van “schorsen”? In geval van artikel 10 lid 1 lijkt een schuldeiser na de afkoelingsperiode weer zelf actief de executie te moeten initiëren of is de executie slechts opgeschort en vindt die doorgang zodra het einde van afkoelingsperiode is gepubliceerd? In art. 5 lid 2 is de schorsing bedoeld als opschorting, de faillissementsaanvraag lijkt te herleven na de afkoelingsperiode.
- Mogen schulden die tijdens de afkoelingsperiode zijn ontstaan wel door de schuldeiser op de boedel worden verhaald? Het wetvoorstel is op dit punt onduidelijk. Art. 2 lid 1 geeft aan dat een schuldeiser zich niet mag verhalen op de boedel tijdens de afkoelingsperiode, terwijl art 10 lid 1 bepaalt dat alleen de schulden die ontstaan zijn voor de afkoelingsperiode niet mogen worden verhaald. Wij zijn in de veronderstelling dat hier een fout is gemaakt in de formulering van artikel 10 lid 1, daar zou moeten worden verwezen naar de schulden ontstaan uit de verbintenissen bedoeld in lid 2 van artikel 10. Immers die schulden kunnen niet oplopen tijdens de afkoelingsperiode, omdat die moeten worden betaald (art 4 sub e). De afkoeling ziet bij die verbintenissen derhalve uitsluitend op schulden van voor de afkoelingsperiode.
- Wat wordt er verwacht van banken (en andere partijen die tegoeden of goederen onder zich houden) ? Het moratorium wordt gepubliceerd in de Staatscourant. Moeten deze partijen tegoeden van de schuldenaar blokkeren/beschermen tegen verhaal (beslag) ? Zo ja hoe, nu de schuldenaar wel gewoon moet kunnen beschikken over zijn tegoeden vanwege de plicht om de lasten genoemd in art 10 lid 2 te blijven betalen. Hoe dient daar dan uitvoering aangegeven te worden door banken?
- Hoe gaat de schuldhelpverlener het vermogen van de schuldenaar beheren? Kan hij beschikken of beheren over het vermogen? Op basis van welke titel ? Er is immers geen sprake van bewindvoering? Moet dat op basis van een volmacht (die altijd weer ingetrokken kan worden)?
- Wij gaan ervan uit dat tot de verbintenissen uit hoofde van de hypotheek tevens worden verstaan de inleg of premie ten behoeven van een opbouw product dat dient ter (gedeeltelijke) aflossing van de hypotheek. Graag zouden we dat bevestigd zien. Bovendien merken we op dat als er wel achterstanden op een Kapitaalverzekering Eigen Woning en een Spaarrekening Eigen Woning mogen ontstaan, dat mogelijk fiscaal nadelige gevolgen heeft voor de schuldenaar. Deze kan immers worden geconfronteerd met een fiscale claim. Banken/verzekeraars kunnen op geen enkele manier aansprakelijk zijn voor de gevolgen en hebben geen voorlichtingsrol. Graag zien we dat beschreven.
- We gaan er vanuit dat gedurende de maximaal 6 maanden durende afkoelingsperiode wel openstaande schulden mogen worden verhoogd met contractrente/boeterente c.q. wettelijke rente. Graag zouden we dat bevestigd zien.

Artikel 11

1. Een schuldeiser die retentierecht heeft op een aan de schuldenaar toebehorende zaak, verliest dit recht niet door aanvang van de afkoelingsperiode.
2. Tijdens de afkoelingsperiode is verrekening, bedoeld in de artikelen 127 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, 4:93 Algemene wet bestuursrecht en 24 Invorderingswet 1990, niet mogelijk.
3. Ingeval de schuldenaar overeenkomstig artikel 239, eerste lid, van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek een pandrecht heeft gevestigd op een vordering op naam of op het vruchtgebruik van een zodanige vordering, blijft de pandhouder tijdens de afkoelingsperiode bevoegd de mededeling, bedoeld in artikel 239, derde lid, van dat Boek, te doen en betalingen in ontvangst te nemen. Artikel 490b, tweede lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de pandhouder het volledige bedrag bij de bewaarder stort.

Vragen/opmerkingen bij artikel 11:

- Wij nemen aan dit verrekeningsverbod niet ziet op de creditering en debitering op de leefgeldrekening van de schuldenaar. Daarnaast zou de schuldhulpverlener ook toestemming moeten kunnen verlenen om in andere rechtsverhoudingen verrekening toe te staan.
- Is hier inderdaad bedoeld dat wanneer de schuldenaar gedurende de afkoelingsperiode een vordering op een schuldeiser heeft en daarnaast ook een schuld aan de schuldeiser heeft, hij de schuld tijdelijk niet hoeft te betalen maar wel de vordering op de schuldeiser kan incasseren.
- Lid 2: Geldt dit ook voor contractuele verrekeningsmogelijkheden van schuldeisers? Een groot risico van dit moratorium is dat de schuldenaar zijn vermogen kan onttrekken aan verhaal. Houdt de schuldhulpverlener hier toezicht op? De schuldenaar kan bijvoorbeeld het creditsaldo op een bankrekening wegboeken en de bank kan dit niet voorkomen door het saldo te verrekenen of door eigenbeslag te leggen. Dit probleem kan worden ondervangen doordat de creditgelden doorgaans aan de bank verpand zijn en de bank wel gerechtigd is om mededeling te doen en het creditsaldo te innen, mits zij de opbrengst bij een bewaarder stort.
- Lid 3 bepaalt dat een pandhouder met een stil pandrecht op vorderingen bevoegd blijft mededeling te doen aan de schuldenaar van de vordering en de betaling in ontvangst te nemen. Artikel 490b Rv wordt van overeenkomstige toepassing verklaard met dien verstande dat de pandhouder het volledige bedrag bij de bewaarder stort. In de toelichting staat dat *'als de betalingen door middel van executie plaatsvinden op grond van artikel 490b, tweede lid, Rv, dan dient de pandhouder het volledige bedrag bij een bewaarder te storten. Pas na afloop van de afkoelingsperiode zal overeenstemming over de verdeling kunnen worden bereikt'*. Hoe moet dit precies worden uitgelegd? Artikel 490b geeft geen grond voor executie, maar regelt hoe de verdeling van het overschot van een geïnde vordering moet gebeuren als er geen overeenstemming is tussen de overige rechthebbenden op de opbrengst. Art. 3:253 lid 1 BW regelt de wijze van executie.
- Lid 3: wanneer de geïncasseerde gelden moeten worden gestort bij een bewaarder – en dus niet onder de pandhouder kunnen verblijven – worden onnodige kosten gemaakt voor de bewaring die uiteindelijk aan de schuldenaar worden doorbelast. Dat lijkt ons niet wenselijk. Zeker niet als de pandhouder een onder toezicht staande financiële instelling/onderneming is. Daarnaast zien wij graag verduidelijkt dat over het geïncasseerde bedrag aan de schuldenaar geen rente verschuldigd is, omdat dit onbillijk zou zijn nu de afkoelingsperiode de schuldeiser belemmert om het geïncasseerde bedrag direct in mindering op de vordering te brengen.
- Wij zien daarnaast graag de laatste zin uit de toelichting bij artikel 11 lid 3 verwijderd. Ons is niet helemaal duidelijk waarom er overeenstemming (en met wie?) moet worden bereikt

over een verdeling als er geïncasseerd is door de pandhouder. Die is immers boven alle andere schuldeiseres bevoorrecht op de opbrengst. Overeenstemming over de verdeling van de opbrengst is daarmee in strijd met het wettelijk regime van de pandrechten zoals vastgelegd in boek 3 BW (en bijvoorbeeld ook in art 57 lid 1 Fw).

- Wat gebeurt er met de opbrengst van de geïnde stil verpande vorderingen na de afkoelingsperiode? Wordt er bij verdeling rekening gehouden met de rangen van de pandhouders? Het is van belang dat hier wel rekening mee wordt gehouden anders wordt het pandrecht alsnog aangetast.
- Wij bepleiten dat pandhouders het geïncasseerde wel in mindering mogen brengen op hun vordering. Daarmee wordt rechtgedaan aan hun wettelijke voorrang en worden rentekosten voor de schuldenaar beperkt.

Artikel 12, 13 en 14

Geen aanbevelingen/vragen

Overig

- Hoe moet een bank omgaan met een ten laste van de schuldenaar gelegd derdenbeslag als ten aanzien van de schuldenaar een afkoelingsperiode geldt?
- Hoe verhoudt de afkoelingsperiode zich tot de verplichting van BKR-meldingen bij achterstanden van langer dan 3 maanden?